
Angirasamunipranitam Shriman Narayaniya Mahatmyam

అజీరోమునిప్రణీతం శ్రీమన్నారాయణీయమాహాత్మ్యమ్

Document Information

Text title : Narayaniya Mahatmyam

File name : nArAyaNIyamAhAtmyam.itx

Category : vishhnu, mAhAtmya

Location : doc_vishhnu

Author : Angirasa

Transliterated by : Mohan Chettoor

Proofread by : Mohan Chettoor

Latest update : February 18, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

February 18, 2025

sanskritdocuments.org

అజ్గిరోమునిప్రణీతం శ్రీమన్నారాయణీయమాహాత్మ్యమ్

ధ్యానం- (౧)

శ్రీమన్నారాయణీయే నిహితనిజతనుం నిత్యమార్తిం హరంతం
బాలానానన్దయన్తం గురుపవనపురాధీశమార్ద్రాన్తరక్లమ్ ।
బాహుభ్యాం ధారయన్తం ప్రియతర నవనీతామృతం చాత్మలిలా-
పూర్ణం గ్రన్థం చ భాన్తం జనహృదయనభశ్చన్ద్రమేకం భజేహం !

ధ్యానం- (౨)

శ్రీకృష్ణకమలాకాన్త కరుణావరుణాలయ ।
వయం త్వాం శరణం యామో హర నో నిఖిలామయాన్ ॥
గురురూపమహాభాగ కథాకథనకోవిద ।
కర్తవ్యం బోధయిత్వా నో జీవితం సఫలం కురు ॥

ప్రథమోఽధ్యాయః

వ్యాస ఉవాచ-

ఉల్పత్తిస్థితిశేష రజస్సత్వతమోజుషే ।
అగుణాయ మహతాపనాశనాయాత్మనే నమః ॥ ౧॥

ఋషిమగ్గిరసం కౌత్యః కదాచిత్ సాధు పృష్టవాన్ ।
కలిం దుర్విషహం తోకః కథం లఘు తరిష్యతి ॥ ౨॥

తదా ఖలు పురాణానాం ప్రచారో వా భవేదపి ।
తాన్త్రాంశ్చ మహతో గ్రన్థాన్ శ్రోతుం కశ్యక్కుయాజ్ఞసః ॥ ౩॥

అజ్గిర ఉవాచ-

జ్ఞానేనాత్మని పశ్యామి తవ ప్రశ్నస్య నిర్ణయం ।
వ్యాసవాక్యేన తల్సర్వం వక్ష్యామి శ్రుణు సామప్రతమ్ ॥ ౪॥

వ్యాస ఉవాచ-

పావనీమిలితా యత్ర గగ్గౌ యమునయా సహ ।

తత్ర పుణ్యతమే దేశే కదాచిదృషిసత్తమాః ॥ ౫॥
 తపోనిరస్తదురితా దయావస్తస్సునిర్మలాః ।
 జగతాం హితమిచ్ఛన్తస్సతతం వ్రతశాలినః ॥ ౬॥
 కలిదోషప్రశమనం నిశ్రేయసకరం పరం ।
 బహువత్సరనిర్వర్త్యం మహాసత్రం వితేనిరే ॥ ౭॥
 సమస్తదురితచ్ఛేది భవామయమహౌషధం ।
 సర్వలోకహితం బుద్ధ్యా వర్తమానం తదద్భుతమ్ ॥ ౮॥
 శిష్యో మహర్షేర్వాసస్య సూతః సర్వపురాణవిత్ ।
 కౌతుకాదాగతస్తత్ర దిద్యక్షుర్మునిమణ్డలమ్ ॥ ౯॥
 తే చ తత్ర సమాయాన్తం మునయో హర్షతున్దిలాః ।
 నిరీక్ష్య సత్వరతరాః సదకుర్వత సాధు తమ్ ॥ ౧౦॥
 ప్రగృహ్య చ సమాసీనం సపర్యాం ప్రీతమానసం ।
 ప్రోచుశ్చ మునివర్యాస్తే వచనం వినయాన్వితాః ॥ ౧౧॥
 ఋషయః ఊచుః-
 హే సూత స్వాగతం తేస్తు సుదినం జాతమద్య నః ।
 ధన్యాశ్చ వయమేతే త్వం సహసా యదిహాగతః ॥ ౧౨॥
 వ్యాసస్య ప్రియశిష్యత్వాద్విచిత్రాణాం త్వమాకరః ।
 కథానాం చారుమహసాం మణీనామివ సాగరః ॥ ౧౩॥
 యచ్ఛ భూతం యచ్ఛ భావి వర్తమానం చ భాతి యత్ ।
 త్వయా నావిదితం కిञ్చిదస్తి లోకేషు సామృతమ్ ॥ ౧౪॥
 అస్మద్ భాగ్యమహిమైవ సమృత్త్యాగతవానసి ।
 శుభాశుభేద్య లోకానాం శ్రోతవ్యం కిञ్చిదస్తి నః ॥ ౧౫॥
 కలావిహ యుగే ఘోరే సమృష్టే దురితాకరే ।
 వర్ణాశ్రమాచారరిపౌ విష్ణుభక్తివిఘాతినీ ॥ ౧౬॥
 కుకర్మనిరతో నిత్యం స్వార్థపూరణతల్పరః ।
 నిపతేన్నిరయే లోకో నైతి జాతు పరాం గతిమ్ ॥ ౧౭॥
 న కోఽపి సుకృతం కర్తుం శక్నోతి కలివైభవాత్ ।
 అతః కిమత్ర నః కార్యం వక్తవ్యం తదిదం త్వయా ॥ ౧౮॥

శ్రీ సూత ఉవాచ-

సదృశం భవతామేతత్ జగతాం హితమిచ్ఛతాం ।
కదాచిత్ జ్ఞాతమప్యర్థం పరం పృచ్ఛన్తి పణ్డితాః ॥ ౧౯ ॥

యదర్థమనుయుక్తోఽహమిదం సాధు వదామి వః ।
శ్యామితావహితాస్సన్తస్సంశయానాం నిరస్తయే ॥ ౨౦ ॥

అస్తి భాగవతం నామ పురాణం గురుణా కృతం ।
నిఃశ్రేయసకరం సంతః కలౌ కలుషచేతసామ్ ॥ ౨౧ ॥

సమేఽపి యాన్తి తచ్చుత్వా సప్తాహేన పరాం గతిం ।
తన్నాన్వేష్టవ్యమపరం సత్యస్మిన్ సర్వసిద్ధిదే ॥ ౨౨ ॥

సహస్రబ్రహ్మహో వాపి యచ్చుత్వా యాతి సద్గతిం ।
తన్నాన్వేష్టవ్యమపరం సత్యస్మిన్ సర్వసిద్ధిదే ॥ ౨౩ ॥

ఋషయః ఊచుః-

యదభ్యధాయ భవతా సత్యమేతన్న సంశయః ।
ఇదమేవాత్ర పర్యాప్తం లోకానాం శివసిద్ధయే ॥ ౨౪ ॥

కిన్తు కాలేన కియతా కలౌ ప్రబలతాం గతే ।
భవిష్యన్తి జనాస్సర్వే లలనామద్యతత్పరాః ॥ ౨౫ ॥

పరాపకారనిరతాః పరదారాపహారిణః ।
విముక్తస్వకులాచారా నాస్తికాః పణ్డితబ్రువాః ॥ ౨౬ ॥

అనధీతాగమా వ్యగ్రాశ్చపలా మారకిఙ్కరాః ।
సత్కర్మవిముఖాః పాపా విష్ణుభక్తివివర్జితాః ॥ ౨౭ ॥

పురాతనం కవికులం హసన్తో మన్దబుద్ధయః ।
శ్రుతిస్మృతిపురాణాని నిన్దన్తో నిరపత్రపాః ॥ ౨౮ ॥

కుకర్మనిరతాస్సన్తో నరకాదపి నిర్భయాః ।
భూమేర్భారాయమాణాశ్చ భ్రమిష్యన్తి తతస్తతః ॥ ౨౯ ॥

విస్తీర్ణమర్థబహుళమిదం భాగవతం తదా ।
శ్రోతుం జనా న శక్యన్తి నిఖిలేనాకులాశయాః ॥ ౩౦ ॥

అతః కిమత్ర కర్తవ్యం తదా శ్రేయస్కరం నృణాం ।

లఘు చాన్యదశక్యం వా విధాతుం సర్వముచ్యతామ్ ॥ 3౧॥

సూత ఉవాచ-

ఇదమేవ భృశం నాస్తి పరం పరమపావనం ।

విధాతుం కిచ్చిదన్యతు గురుణాపి న శక్యతే ॥ 3౨॥

తథాపి మునయశ్చిత్తే చింతాం కురుత మా చిరం ।

యతస్స భగవానేవ పాతీదం సచరాచరమ్ ॥ 33॥

ఇదమేవ సుసజ్జిప్తం వ్యాసః కాలే కరిష్యతి ।

ఏకాహేనైవ సకలం శ్రోతుం శక్యం యథా జ్ఞనైః ॥ 3౪॥

నారాయణేన విభునా తథాజ్ఞప్తస్స మద్గురుః ।

అతో భవత్పిరధునా విచారో న విధీయతామ్ ॥ 3౫॥

యదా ధర్మః క్షయం యాతి వృద్ధిమేతి తథేతరః ।

తదా తు భగవానత్ర కిం న తం పాతి శాశ్వతమ్ ॥ 3౬॥

ఋషయః ఊచుః-

సూత సూత మహాభాగ వ్యాసశిష్య దయానిధే ।

న యామస్తప్తిప్తిమధునా తతస్సర్వం వదస్య నః ॥ 3౭॥

మన్దా నయన్తి తం కాలం చింతయైవ దురన్తయా ।

అమన్దా హి కథాం సాధు శృణ్వంతస్సజ్జనోదితామ్ ॥ 3౮॥

నారాయణస్స భగవాన్ మునిం సత్యవతీసుతం ।

ఆదిష్టవాన్ యథా తచ్చ శ్రోతుం కౌతుకమస్తి నః ॥ 3౯॥

సూత ఉవాచ-

భవద్భిః సాధు పృష్టం తత్ కార్త్యేన్యనైవ వదామి వః ।

పృచ్ఛతామేవ వక్తవ్యమితి మే గురుణోదితమ్ ॥ ౪౦॥

వన్దమానం దయామూర్తిం వ్యాసమాహూయ జాతుచిత్ ।

నారాయణస్స భగవానువాచ ప్రాజ్ఞాలిం వచః ॥ ౪౧॥

నారాయణ ఉవాచ-

మునే భాగవతం నామ పురాణం యత్త్వయా కృతం ।

మద్భక్తిజనకం పుణ్యం మత్ప్రితికరముత్తమమ్ ॥ ౪౨॥

కలౌ సత్కర్మహీనానాం సర్వసిద్ధికరం నృణాం ।

సప్తాహేన శ్రుతమిదం భవితా నాత్ర సంశయః ॥ ౪౩॥
 ఉపబర్హణగర్భరవ్యః శాపగ్రస్తోభవత్ పురా ।
 పశ్చాదీదం తు శ్రుత్వైవ సదోభ్యో మజ్జనతాం గతః ॥ ౪౪॥
 కలౌ పాపమయే చాత్ర భూయో మూర్ఛుతి విస్తృతం ।
 శ్రోతుం న నిఖిలేనేదం శక్యన్తి హతబుద్ధయః ॥ ౪౫॥
 అతో భవానేతదేవ సజ్జీప్తం తన్తుమర్హతి ।
 వివశైరపి సమూర్ణం శ్రుయేత్తైకాహతో యథా ॥ ౪౬॥
 సహస్రోత్తరపద్యాడ్యం నానావృత్తవిరాజితం ।
 ప్రసాదగుణసంపన్నం యమకాద్వైరలఙ్కృతమ్ ॥ ౪౭॥
 మనఃప్రహ్లాదనం సద్యః సరసం కావ్యసమితమ్ ।
 లఖితైర్లోకైశ్శబ్దైః కర్తవ్యం భవతాఖిలమ్ ॥ ౪౮॥
 పురాణసంజ్ఞమేతత్తు స్తోత్రసంజ్ఞం తదా భవేత్ ।
 కదా విధీయతామేతత్ బాహుల్యేన తదుచ్యతే ॥ ౪౯॥
 చతుస్సహస్రే శరదాం వ్యతీతే త్రిశతాధికే ।
 కలౌ మత్కలయా యుక్తో నిశాతీరే ద్విజాన్వయే ॥ ౫౦॥
 మమైవ నామ్నా విఖ్యాతో భవిష్యతి భవాన్ పునః ।
 తదా మయోక్తం కర్తవ్యం వచ్చి కిఞ్చిదపి స్ఫుటమ్ ॥ ౫౧॥
 భువమేత్య భవాన్నానం మమ మాయావిమోహితః ।
 విజ్ఞోఽపి విషయా తత్ర కాలం కఞ్చన నేష్యతి ॥ ౫౨॥
 తథాపి సుబహూన్ గ్రన్థాన్ విద్యత్సూతమనఃప్రియాన్ ।
 రచయన్ పవనవ్యాధిపీడితోథ భవిష్యతి ॥ ౫౩॥
 తతో రామానుజాఖ్యేన కేరళేషు యశోవతా ।
 మద్భక్తేనోపదిష్టస్త్యం మద్వాక్యం సంస్మరిష్యసి ॥ ౫౪॥
 తతో వినా విశమేషిన పూతే గురుమరుత్పురే ।
 వసతో మేగ్రతః స్థిత్యా కురు కార్యమిదం శుభమ్ ॥ ౫౫॥
 నారాయణాభిసంపృన్ధాద్ ద్వేధా స్తోత్రమిదం మహత్ ।
 నారాయణీయమిత్యేవ సర్వత్ర విదితం భవేత్ ॥ ౫౬॥

సర్వపాపహరం పుణ్యం కలౌ కలుషితాత్మనాం ।
నిఃశ్రేయసకరం చాపి భవిష్యతి న సంశయః ॥ ౫౭॥

సూత ఉవాచ-

ఇతి శ్రుత్వా మమ గురుః సాక్షాన్నారాయణోదీతం ।
శ్రోతుం చ కిఞ్చిత్తస్యైవ తస్థా ప్రాజ్ఞానిరగ్రతః ॥ ౫౮॥

పుష్టం భవద్భిరధునా నను సావధానై-
ర్యత్తన్మయా గురుముఖశ్రుతమీరితం వః ॥ ౫౯॥

ఏతావతా తు భవతాం యది నాప్యలన్తా ।
పుచ్చన్తు సాధు మునయః కథయామి సర్వమ్ ॥ ౬౦॥

ఇత్యాజ్ఞీరసే శ్రీమన్నారాయణీయమాహాత్మ్యే నారాయణీయోల్పత్తికథనం నామ
ప్రథమోఽధ్యాయః ।

ద్వితీయోఽధ్యాయః

వ్యాస ఉవాచ-

ఇతి సూతవచః శ్రుత్వా మునయో హృష్టచేతసః ।
తం పునః పరిపప్రచ్ఛన్లోకానుగ్రహతత్పరాః ॥ ౧॥

ఋషయః ఊచుః-

సూత సూత మహాభాగ సర్వజ్ఞ విదుషాం వర ।
న తృప్యామో వయం సర్వే త్వద్వాక్యామృతపానతః ॥ ౨॥

నను సూత భవద్వాక్యదశక్యం మన్తుమన్యథా ।
సుజ్ఞాతమధునాస్మాభిః కృతార్థాశ్చ వయం మునే ॥ ౩॥

తదప్యదేతి శ్రోతవ్యమపరం కిఞ్చిదస్తి నః ।
విదుషామపి నాపైతి విచిత్సా జాతు చేతసః ॥ ౪॥

శ్రోతవ్యం కేన విధినా పరితవ్యం చ తత్తదా ।
ఇదం చ సకలం సాధు భవానేవ బ్రవీతు నః ॥ ౫॥

అధ్యావధి న చాస్మాకం త్వదుక్తం శ్రుతిగోచరం ।
ఇతిహాసపురాణేషు కుత్ర కృష్ణేన కీర్తితమ్ ॥ ౬॥

త్రికాలజ్ఞేన నియతం సదా లోకహితైషిణా ।

ప్రియశిష్యా య భవతే కథితం గురుణాఖిలమ్ || ౭ ||

సూత ఉవాచ-

ఋషయః సాధు పృష్టోఽహం ప్రప్లవ్యం యన్మనీషిభిః |

శ్రోతవ్యం చ సమైరేవ కథా మర్త్యైర్విశేషతః || ౮ ||

ప్రప్లవ్యం నైవ పృచ్ఛన్తి శ్రోతవ్యం నైవ శృణ్వతే |

కర్తవ్యం నైవ కుర్వన్తి కథా ముహ్యన్తి మానవాః || ౯ ||

సస్తస్తదభిధాస్యామి యన్మే గురుముఖాచ్ఛృతం |

స్వయం నారాయణేనైవ గురవే సముదీరితమ్ || ౧౦ ||

నారాయణీయరచనా కీదృశీ స్యాత్ కదేతి చ |

శ్రుత్వాథ మద్గురుః కృష్ణః కృష్ణం పప్రచ్ఛ సాక్షులిః || ౧౧ ||

కృష్ణ ఉవాచ-

నారాయణ మహాదేవ దేవదేవ జగత్ ప్రభో |

త్వదాజ్ఞాం పాలయిష్యామి సన్దేహోస్తి తథాపి మే || ౧౨ ||

కో వక్తా కీదృశః శ్రోతా కాలః కశ్చ ఫలప్రదః |

అస్యారమ్భే విరామే చ కిం కిం కర్తవ్యమస్తి చ || ౧౩ ||

ఇత్యాద్యశేషమద్యైవ మహ్యం శుశ్రూషవే వద |

యతో విఫలతామేతి యజ్ఞో విధివివర్జితః || ౧౪ ||

సూత ఉవాచ-

శ్రుత్వైతన్మద్గురోర్వాక్యం భగవాన్ భక్తవత్సలః |

ప్రహస్య ప్రోక్తవానస్య యజ్ఞస్య విధిమాదితః || ౧౫ ||

శ్రీ భగవానువాచ-

మునే లోకహితం కర్తుమద్యాపి త్వం సమీహసే |

కః కరోత్యేవమన్యస్తు తేన తుష్టోస్మ్యహం త్వయి || ౧౬ ||

యాదృగస్య పురాణస్య శ్రుతిపాఠవిధౌ విధిః |

స్తోత్రస్యాపి సదా తస్య స ఏవ క్రమ ఉత్తమః || ౧౭ ||

నిరస్తసుకృతస్య స్యాత్ కలేః ప్రగుణితైనసః |

సముల్లసతి సామ్రాజ్యే న శక్యం కర్తుమేష తు || ౧౮ ||

వర్ణాశ్రమాచారముచో నాస్తికా దమృచారిణః |

యయా కయాపి విధయా యతమానా ధనాయతుమ్ || ౧౯ ||

నిన్దన్తః స్వకులాచారం సమున్నద్ధాస్సనాతనం ।
విడమ్బయన్తః కర్మాణి వైదికాని యథా తథా || ౨౦ ||

జఘన్యజాచారపరా నిస్త్రపా మన్దబుద్ధయః ।
ఆడమ్బరప్రధానాశ్చ భవిష్యన్తి ద్రువం జనాః || ౨౧ ||

కిఞ్చ వర్షసహస్రేషు వ్యతీతేష్వథ పఞ్చసు ।
ఆరాజకా చ జగతీ సకలేయం భవిష్యతి || ౨౨ ||

అతో విధిం ప్రవక్ష్యామి శక్యం కర్తుం తదా జనైః ।
పునరేతత్ స్వశిష్యాయ వక్తవ్యం భవతాఖిలమ్ || ౨౩ ||

ఆదౌ దైవజ్ఞమాహూయ శుభకాలస్య నిర్ణయః ।
కర్తవ్యశ్చాపథ యజ్ఞార్థం సమ్భారానాహరేత్ సుధీః || ౨౪ ||

మణ్డపం కారయేత్ పశ్చాత్ నానాశిల్పవిరాజితం ।
తైత్తిర్య చ తథోష్ణస్య బాధాత్ర న భవేద్యథా || ౨౫ ||

అథ భాగవతేభ్యశ్చ పత్రం ప్రేష్యం విశేషతః ।
ప్రాయస్తత్ర విలేఖ్యం తు శ్రూయతాం మునిసత్తమ! || ౨౬ ||

అద్యారభ్య మహాత్మానో జ్ఞానయజ్ఞో భవిష్యతి ।
అత్ర నారాయణీయస్య వాచనం సర్వథా భవేత్ || ౨౭ ||

యథావకాశమత్రైత్య భవన్తః శ్రద్ధయాన్వితాః ।
భాగం కుర్వన్తు సంతాపత్రయనాశో యతో భవేత్ || ౨౮ ||

యది స్వాదవకాశో వః కార్త్యైస్సిన శ్రోతుమత్ర యత్ ।
పూర్వపుణ్యేన లభ్యం తస్మా ముఞ్చత కదాచన || ౨౯ ||

ఆచార్యః సంస్కృతాభిజ్ఞో భక్తిమాన్ కావ్యమర్మవిత్ ।
విత్తలోభవిహీనశ్చ వరణీయః సుధీమతా || ౩౦ ||

వస్త్రమాల్యాదిదానేన తోషయేత్తం ప్రయత్నతః ।
అన్యథా తు విధిర్మూనో మన్యతే సాధుభిస్తదా || ౩౧ ||

అత్ర పూజావిధానార్థం భక్తిమన్తం చ కఞ్చన ।
వరయేచ్ఛ యథాచార్యం పూర్వం మాహాత్మ్యవాచనాత్ || ౩౨ ||

సర్వవిఘ్నవిఘాతార్థం గణనాథం ప్రసాదయేత్ ।
 యజ్ఞారమ్భే పఠేన్నిత్యం విష్ణోర్నామసహస్రకమ్ ॥ 33॥
 కథారమ్భే తు కర్తవ్యా భగవత్పురతోర్థనా ।
 అథ వక్తుశ్చ సా కార్యా క్రమేణోభయముచ్యతే ॥ 34॥
 శ్రీకృష్ణ కమలాకాంత కరుణావరుణాలయ ।
 వయం త్వాం శరణం యామో హర నో నిఖిలామయాన్ ॥ 35॥
 గురురూప మహాభాగ కథాకథనకోవిద ।
 కర్తవ్యం బోధయిత్వా నో జీవితం సఫలం కురు ॥ 36॥
 శ్రోతారః శ్రద్ధయా భక్త్యా శృణుయుః స్తోత్రముత్తమం ।
 ఉపక్రమేవసానే చ నమస్కుర్యుర్యథావిధి ॥ 37॥
 ఏకైకదశకస్యాన్తే సీరాజనముపాచరేత్ ।
 అన్యత్రాపి క్వచిత్ కార్యం కర్మిణా తు యథోచితమ్ ॥ 38॥
 దినే దినే విరామే తు వక్తా శ్రోతజనైస్సహ ।
 అష్టోత్తరశతం శౌరేర్నామ్నాం జప్యం యథాయథమ్ ॥ 39॥
 త్రిమధుర పాయస లడ్డుకమోదకశక్కుల్యపూపపక్వాదీన్ ।
 తత్తద్దినానుయోజ్యం నివేద్య దద్యాత్ సమస్తభక్తేభ్యః ॥ 40॥
 జన్మాష్టమ్యామిదం శ్రుత్వా సర్వాన్ కామానవాప్నుయాత్ ।
 సప్తాహేన శ్రావణేఽస్య శ్రవణం ముక్తిదాయకమ్ ॥ 41॥
 చైత్రే తథా చ వైశాఖే శ్రవణం వరముచ్యతే ।
 శ్రుత్వైతత్ బహవః సిద్ధిం గమిష్యన్తి తదా జనాః ॥ 42॥
 దినేనాథ యథాశక్తి నిర్వర్త్యం యదిదం నృభిః ।
 కృతం శ్రద్ధాల్పభిర్భక్తైః సర్వం ప్రియకరం హరేః ॥ 43॥
 ద్రవిడే బహవో భక్తాః పఠిష్యన్తే తదాదరాత్ ।
 మహారాష్ట్రే విశేషేణ ప్రచారోస్య భవిష్యతి ॥ 44॥
 కలౌ మన్నిత్యసాన్నిధ్యపూతే గురుమరుత్పురే ।
 అధ్యేష్యన్తి పరం భక్తా బాలకాః కవయోష్యదః ॥ 45॥
 ఆవభృథ్యం చ తత్ స్నానం కర్మయజ్ఞే మయోదితం ।

జ్ఞానయజ్ఞేత్ర భక్తానాం కార్యమిచ్ఛానుసారతః ॥ ౪౬ ॥

వక్తారం తోషయేత్ సాధు భూషావస్త్రధనాదిభిః ।
యజ్ఞాన్తే తత్ర తుషటే తు ప్రసీదేయుశ్చ దేవతాః ॥ ౪౭ ॥

అథ తత్రాగతాన్ భక్తాన్ తన్మాల్యతుశసీదశైః ।
తోషయేదన్నదానైశ్చ వచోభిర్మధురైరపి ॥ ౪౮ ॥

సదా పేయా కథా చేయం శ్రీమన్నారాయణాశ్రయా ।
యథాశక్తి యథాబుద్ధి యథారుచి యథావిధి ॥ ౪౯ ॥

కృత్యాన్తరేణ బద్ధో వా తాపత్రయహతోఽపి వా ।
ఏకాహేనాపి సంశ్రుత్య సుఖమేతి న సంశయః ॥ ౫౦ ॥

సూత ఉవాచ-

నారాయణోక్తం శ్రుత్వాస్య విధిం విస్తరతో గురుః ।
తుష్ట్యా తుష్టావ తం దేవమవతారాన్ దశ స్మరన్ ॥ ౫౧ ॥

ఋషయః ఊచుః-

దశావతారస్తోత్రం తత్ సూత నో వక్తుమర్హసి ।
గురవో బ్రువతే గుహ్యమపి శిష్యజనాయ హి ॥ ౫౨ ॥

సూత ఉవాచ-

స్తోత్రం తదుపదేశ్యమి శృణ్వతావహితాత్మనా ।
సార్వకామికమేతత్ పఠతాం శృణ్వతామపి ॥ ౫౩ ॥

దశావతారస్తోత్రం-౧ ॥

హయగ్రీవం నిహత్యాశు వేదాన్ సంరక్షితుం పురా ।
ధృతమత్యుస్వరూపాయ శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౫౪ ॥

దశావతారస్తోత్రం-౨ ॥

తదా క్షీరోదధౌ మగ్నముద్ధర్తుం మన్దరాచలం ।
గృహీతకూర్మరూపాయ శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౫౫ ॥

దశావతారస్తోత్రం-౩ ॥

హిరణ్యాక్షహతాం భూమిముద్ధర్తుం ప్రళయార్ణవాత్ ।
ధృతపోత్రిస్వరూపాయ శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౫౬ ॥

దశావతారస్తోత్రం-౪॥

హిరణ్యకశిపుం హత్వా జగతిమవితుం పురా ।
నృసింహగాత్రస్వీకర్త్రే శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౫౭॥

దశావతారస్తోత్రం-౫॥

బలేర్దివం సమాదాయ దేవేభ్యోర్ఘ్నియతుం పురా ।
ధృతవామనరూపాయ శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౫౮॥

దశావతారస్తోత్రం-౬॥

నిహత్య దుష్టరాజన్యాన్ ధర్మం సంరక్షితుం పురా ।
గృహీతరామరూపాయ శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౫౯॥

దశావతారస్తోత్రం-౭॥

రావణాద్యసతో హత్వా త్రిలోకీం రక్షితుం పురా ।
ధృతరామస్వరూపాయ శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౬౦॥

దశావతారస్తోత్రం-౮॥

ధేనుకాదీన్ నిహత్యాశు సతః సంరక్షితుం పురా ।
ధృతరామస్వరూపాయ శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౬౧॥

దశావతారస్తోత్రం-౯॥

భూభారముపసంహర్తుం వసుదేవస్య వేశ్మని ।
గృహీతాత్పుతరూపాయ శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౬౨॥

దశావతారస్తోత్రం-౧౦॥

కలేరస్తే ఖలాన్ హత్వా సత్యం స్థాపయితుం సదా ।
కల్కిరూపముపాదాత్రే శ్రీకృష్ణాయ నమో నమః ॥ ౬౩॥

అథ ప్రితైర్మునిశ్రేష్ఠైః పూజితో రౌమహర్షణిః ।
పునః సత్సంక్కులాభాయ తీర్థాతీర్థం చచార హ ॥ ౬౪॥

అజ్గిర ఉవాచ-

పురాణేషు న కుత్రాపి కృష్ణేనాపి ప్రకాశితం ।
నారాయణీయమాహాత్మ్యం కౌత్స తుభ్యం మయోదితమ్ ॥ ౬౫॥

రహస్యాతిరహస్యం యదిదం నూనమితః పరం ।

కర్ణాకరికయా శ్రుత్యా సర్వత్ర ప్రచరిష్యతి ॥ ౬౬ ॥

నారాయణీయస్తోత్రస్య పారాయణపరాయణాః ।

ఇదం పీత్వా పాయయన్తు యథేష్టమపరానపి ॥ ౬౭ ॥

నారాయణీయమహిమామతులప్రభావా-

మాపీయ సూతవదనాదమితాదరేణ ।

మోక్షార్థినోఽపి మునయస్త్వదసీయపాన-

లోలాయమానమనసోథ హరిం ప్రణేముః ॥ ౬౮ ॥

దశావతారాన్ సంస్మృత్య స్తోత్రం తత్తు పఠన్నరః ।

ఇహ చ ప్రత్యభావే చభుజ్ కై కామాన్న సంశయః ॥ ౬౯ ॥

మయా తు పృష్టో జనితా కదాచి-

దుపాదిశన్మామితివృత్తమేతత్

పురోదీతం యద్ధరిణైవ తస్మై ।

మయా తవోక్తం జగతాం హితాయ ॥ ౭౦ ॥

ఇత్యాజ్ఞిరనే శ్రీమన్నారాయణీయమాహాత్మ్యే శ్రవణవిధికథనం నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః
|

తృతీయోఽధ్యాయః

కౌత్స ఉవాచ-

భగవన్ సంసారసాగరసంక్రామక సార్వకామికాణి బ్రాహ్మ

వైష్ణవశాంకరశాక్తగాణపత్యస్కాన్దవైవస్వతవాన్యనావగ్రహరౌద్రాణి

త్రింశదష్టోత్తరశతస్తోత్రాణి అధ్యావధి మయాధిగతాని

యాని నారదానకుశలముఖభాగవతర్షీణాం ముఖారవిన్దాత్

తాపత్రయసన్తప్తానామనుగ్రహార్థం తదా తదా వినిస్సృతాని ॥ ౧ ॥

అథ కిమేతస్మాత్ భగవన్ బ్రహ్మనుత్తమస్తుతినికురుమ్భ

మకరర్దబిన్దసన్దోహత్ విచిత్ర్య వినియోజ్యమితి నితాన్తమన్దం మమ స్వాన్తం ।

హన్త దోశాయతే ॥ ౨ ॥

అతస్తత్తు స్తోత్రవరిష్ఠం ఋషిచ్ఛన్దోదేవతాది విధానువిధయా సహ ।

కార్షనేనాచష్టుమర్హతి నమో నమస్తే ॥ ౩ ॥

అజ్ఞిర ఉవాచ- భోస్తాత! త్వయా సాధేవ మమాభిప్రప్తమ్ ॥ ౪ ॥

శుశ్రూషుభిరన్వేవాసిభిః సదైవమేవ నితరాం భావ్యమ్ || ౫ ||

త్వన్ముఖాదేవమేవ వత్స మనస్తు మమ శుశ్రూషతే || ౬ ||

అథ కథయామి తే తత్ స్తోత్రోద్ధం యత్తు రహస్యాతిరహస్యమ్ || ౭ ||

అత ఏవాధికారిణాపి గురుముఖాదేవావగన్తవ్య-మితి వైదిక

మార్గప్రదీపకేషు నానార్గళకవచసహస్రనామాది

మన్తాకరేషు పురాణేతిహాసేషు

కుత్రాప్యనావిష్కృతం అకృతకవచసామాదివిధాతుర్విధాతుమమ

పితృర్ముఖ చతుష్టయాః కదాచిదేకాన్తే పూర్వముఖాత్ సావధానస్యాస్య ।

శ్రోత్రాజ్ఞానిపుటే వామేతర ఏవామీలితాక్షం త్రిరభివృష్టమ్ || ౮-౯ ||

తథాహి పితా మే మామేకాన్తే కదాచిదాహూయాహ || ౧౦ ||

వత్స, కిశ్చిత్ కథయామి శృణుష్వావహితాత్మా || ౧౧ ||

త్వయా లోకసంక్లహార్థం మర్త్యలోకే తత్ర తత్ర కాలే ప్రవ్రజనీయమ్ || ౧౨ ||

అలక్ష్మ్యవేగేన భగవతా కాలాభ్యేన పరివర్తమానయుగయుగళయోః చరమేణ ।

కలినా కలుషమతీనాం యదేతదుపదేష్టవ్యమ్ || ౧౩ ||

మయైవైతత్ సర్గకర్మణి వినియోజ్యమానాయ

స్వప్రవృత్తసర్గకర్మనిర్విఘ్నసంపూదనార్థం మమ పౌత్రాయ

మారీచాయ సకలకారణకారణభావ-ప్రతియోగినో మజ్జనకాన్నారాయణమూర్తే

యథావగతముపదిష్టచరమస్మి || ౧౪ ||

యత్ కిశ్చిదపిలిపుః ఆదౌ మన్తాప్లవనపూతః విహితం సాన్ధ్యాదికం

యథావిధి విధాయ మన్తమూర్తిం గోలోకనాథం-

గోలోకనాథం నతపారిజాతం ।

గోగోపగోపినయనాబ్జసూరం

నానావిభూషాపరిభూషితాం

నమామి కృష్ణం కరుణాపయోధిమ్ || ౧౫ ||

ఇతి సన్ధ్యాయ పూజ్యత్వాదృషిం నారాయణం శిరసి అక్షరత్వాచ్ఛన్ద

ఆనుష్టుభమధినాసోత్తరోష్ఠం, ధ్యేయత్వాద్ధైవతాం గోలోకనాథం

శ్రీకృష్ణపరమాత్మానం హృది చ మార్గశీరేణ హస్తేన న్యన్వైవం ।

సంజాపేత్ || ౧౬ ||

శ్రీకృష్ణాష్టోత్తరశతనామస్తోత్రమ్

శ్రీనారాయణః ఋషిః - అనుష్టుప్ ఛందః -

గోలోకనాథః కృష్ణపరమాత్మా దేవతా ।

గోలోకనాథో (౧) గోవిందో (౨) గోపికాజనవల్లభః (౩) ।

రాధికారమణో (౪) రమ్యో (౫) రాజీవదళలోచనః (౬) ॥ ౧౭ ॥

కరుణాసాగరః (౭) కృష్ణః (౮) కామకోటిమనోహరః (౯) ।

సర్వకర్తా (౧౦) సర్వహర్తా (౧౧) సచ్చిదానందవిగ్రహః (౧౨) ॥ ౧౮ ॥

వేదవేద్యో (౧౩) విరాడ్రూపో (౧౪) విరిశ్చైహరవన్దితః (౧౫) ।

వైకుంఠనిలయో (౧౬) విష్ణుర్ (౧౭) వాసుదేవో (౧౮) విరాట్కృష్ణః (౧౯) ॥ ౧౯ ॥

పయఃపయోధిమద్ధ్యస్థః (౨౦) పన్నగాధిపతల్పగః (౨౧) ।

సర్వభూతగుహావాసః (౨౨) సూర్యేంద్రనయనః (౨౩) స్వరాట్ (౨౪) ॥ ౨౦ ॥

శార్ఙ్గధన్వా (౨౫) శఙ్ఖచక్రగదాముఖజలసద్భుజః (౨౬) ।

శ్రితాభీష్టదమన్దారః (౨౭) శరణ్యః (౨౮) శ్రీధరాధవః (౨౯) ॥ ౨౧ ॥

నవనీలఘనచ్ఛాయో (౩౦) నరనారాయణాత్మకః (౩౧) ।

ముముక్షునేవ్యో (౩౨) మాయేశో (౩౩) ముకుందో (౩౪) మధుసూదనః (౩౫) ॥ ౨౨ ॥

మత్స్యరూపధరో (౩౬) మాయా (౩౭) మనురూపో (౩౮) మనుస్తుతః (౩౯) ।

కలోరపృష్ఠవిభృతమన్దరః (౪౦) కమలాకృతిః (౪౧) ॥ ౨౩ ॥

హేలాధృతక్రోడతను (౪౨) ర్హిరణ్యాక్షనిహా (౪౩) హరిః (౪౪) ।

అధ్వరాత్మా (౪౫) చలోద్ధర్తా (౪౬) ఽచ్యుతో (౪౭) ఽనుపమవైభవః (౪౮) ॥ ౨౪ ॥

నరసింహాకృతి (౪౯) రాష్ట్రాదనిరాకృతమహాసురః ॥ ౫౦ ॥

భక్తప్రహ్లాదవరదో (౫౧) భవసాగరతారకః (౫౨) ॥ ౨౫ ॥

వలభిత్సహజో (౫౩) వన్ద్యో (౫౪) వామనో (౫౫) బలిదర్పహా (౫౬) ।

త్రిక్రమాక్రాంతభువన (౫౭) స్త్రిదివేద్య (౫౮) స్త్రివిక్రమః (౫౯) ॥ ౨౬ ॥

భగవాన్ (౬౦) భార్గవో రామో (౬౧) భీమకర్మా (౬౨) భవప్రియః (౬౩) ।

దశాస్యహంతా (౬౪) దుర్ధర్షో (౬౫) రామో దశరథాత్మజః (౬౬) ॥ ౨౭ ॥

భవ్యో (౬౭) భరతశత్రుఘ్నలక్ష్మణాగ్రిమసోదరః (౬౮) ।

వసిష్ఠవిశ్వామిత్రాదిగుర్వాజ్ఞాపరిపాలకః (౬౯) ॥ ౨౮ ॥

జానకీమానసోల్లాసీ (౭౦) జటాయుస్వర్గదాయకః (౭౧) ।
 వైవస్వతసఖో (౭౨) బాలిహంతా (౭౩) వాయుసుతప్రియః (౭౪) ॥ ౨౯ ॥
 శబరీసల్కృతిప్రీతః (౭౫) శాఖామృగసహాయవాన్ (౭౬) ।
 రోహిణీనన్దనో రామో (౭౭) రేవతిప్రాణవల్లభః (౭౮) ॥ ౩౦ ॥
 సూరజాభేదనః (౭౯) సీరముసలాద్యుద్యదాయుధః ॥ ౮౦ ॥
 దేవకీనన్దనో (౮౧) దామోదరో (౮౨) దరవినాశనః (౮౩) ॥ ౩౧ ॥
 వృన్దావనచరో (౮౪) వత్సబకాఘాద్యసురాంతకః (౮౫) ।
 యోగేశో (౮౬) యాదవాధీశో (౮౭) యశోదానన్దనన్దనః (౮౮) ॥ ౩౨ ॥
 గోప్తా (౮౯) గోవర్ధనోద్ధర్తా (౯౦) గుర్వభీష్టప్రదాయకః (౯౧) ।
 కాళియాహిన్ద్రదర్పఘ్నః (౯౨) కలేశః (౯౩) కాలనేమిహా (౯౪) ॥ ౩౩ ॥
 విదురోద్ధవభీష్మాదివన్ద్యో (౯౫) బాణమదాపహః (౯౬) ।
 పాకారిసన్దనసఖః (౯౭) పాకశాసనశాసకః (౯౮) ॥ ౩౪ ॥
 సుదామసబ్రహ్మచారీ (౯౯) సీరపాణిసహోదరః (౧౦౦) ।
 భైష్మాద్యుష్ణాధికద్యుష్ణసహస్రస్త్రీవరేశ్వరః (౧౦౧) ॥ ౩౫ ॥
 సద్గీయమానసక్కిర్తిః (౧౦౨) సత్యకామః (౧౦౩) సతాజ్ఞతిః (౧౦౪) ।
 పురాణపురుషః (౧౦౫) పూర్ణః (౧౦౬) పావనః (౧౦౭) పరమేశ్వరః (౧౦౮) ॥ ౩౬ ॥
 ఫలశ్రుతిః-
 ఏవం గోలోకనాథస్య శ్రీకృష్ణస్య మహాప్రభోః ।
 అష్టోత్తరశతం నామ్నాం దివ్యం సర్వార్థసిద్ధిదమ్ ॥ ౩౭ ॥
 గుహ్యోద్గుహ్యమిదం స్తోత్రం ప్రయతో యః పఠేన్నరః ।
 శృణుయాద్వా శుచిర్నిత్యం స కృష్ణపదపీమియాత్ ॥ ౩౮ ॥
 ఇత్యాఙ్గిరసే శ్రీమన్నారాయణీయమాహాత్మ్యే శ్రీకృష్ణాష్టోత్తరశతకథనం
 నామ తృతీయోఽధ్యాయః ।

——
Angirasamunipranitam Shriman Narayaniya Mahatmyam

pdf was typeset on February 18, 2025

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

